

A Fővárosi Ítéltábla a Budapesti 384. sz. Ügyvédi Iroda (fél címe, ügyintéző: dr. Élő Eleonóra ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve (**címe**) I. rendű, II.rendű felperes neve (uo.) II. rendű, kiskorú **III.rendű felperes neve** (uo.) III. rendű és kiskorú IV.rendű felperes neve (uo.) IV. rendű felpereseknek - a Polecsák Mária Ügyvédi Iroda (**fél címe**, ügyintéző: dr. Polecsák Mária ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében - amely perbe az Orosz V. Ügyvédi Iroda (fél címe, ügyintéző: dr. Orosz V. Sándor ügyvéd) által képviselt alperesi beavatkozó neve (**címe**) az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Fővárosi Törvényszék 2019. október 15. napján kelt 39.P.23.415/2013/172. számú ítélete ellen az I-IV. rendű felperesek részéről 174. sorszám alatt, az alperes részéről 173. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben, a következők szerint megváltoztatja:

- az I-II. rendű felpereseket együttesen megillető 6.969.087 forintot 13.483.594 (Tizenhárommillió-négyszáznolcvanháromezer-ötszázkilencvennégy) forintra felemeli azzal, hogy az alperes ebből az összegből 260.420 (Kétszázhatvanezer-négyszázhusz) forint után 2019. április 1. napjától, 375.887 (Háromszázhetvenötezer-nyolcszáznyolcvanhét) forint után 2017. január 15. napjától, míg az elsőfokú bíróság által meghatározott 168.435 forint, 575.340 forint, 1.680.000 forint és 1.840.000 forint részösszegek helyett összesen 10.141.975 (Tízmillió-száznegyvenegyezer-kilencszázhetvenöt) forint után 2015. május 3. napjától tartozik a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot fizetni, az elsőfokú bíróság által meghatározott a további részösszegek után járó késedelmi kamatfizetési kötelezettség változatlanul hagyása mellett;
- kötelezi az alperest, hogy fizessen meg - 15 napon belül - az I. rendű felperesnek 3.717.000 (Hárommillió-hétszázötvenhétezer) forintot és ennek 2016. július 15. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát;
- az I. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegét 3.000.000 forintról 4.000.000 (Négymillió) forintra, a II. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegét 2.000.000 forintról 3.000.000 (Hárommillió) forintra, a III. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegét 6.000.000 forintról 8.000.000 (Nyolcmillió) forintra, míg a IV. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegét 500.000 forintról 1.000.000 (Egymillió) forintra felemeli azzal, hogy a késedelmi kamat fizetési kötelezettséget valamennyi összegnél változatlanul hagyja;
- az I-II. rendű felpereseket együttesen megillető havi 43.126 forint járadék összegét 2019. november 1. napjától a III. rendű felperes tanulmányainak befejezéséig, de legfeljebb 2025. június 30. napjáig terjedő időre havi 201.862 (Kétszázegyezer-nyolcszázhatvankét) forintra, míg a tanulmányok befejezésétől, de legkésőbb 2025. július 1. napjától véghatáridő nélkül havi 180.162 (Száznyolcvankétezer-százhatvan) forintra felemeli, az esedékesség időpontjának változatlanul hagyása mellett;
- az I-II. rendű felperesek javára együttesen megítélt 500.000 forint plusz áfa összegű perköltséget 1.000.000 (Egymillió) forint plusz áfa összegre felemeli azzal, hogy az az I-IV. rendű felpereseket illeti meg együttesen.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy - 15 napon belül - fizessen meg együttesen az I-IV. rendű felpereseknek 500.000 (Ötszázezer) forint plusz áfa összegű fellebbezési eljárási költséget.

A le nem rótt 2.014.500 (Kétmillió-tizennégyezer-ötszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

- [1] Az I-II. rendű felperesek gyermekei a III. és a IV. rendű felperesek. A III. rendű felperesnél 8 éves korában, 2010 júliusában fejfájásos panaszok jelentkeztek, amelyek gyógyszeres kezelésre elmúltak. A következő napokban hányt, ezért 2010. július 13-án beutalták az alpereshez vírusfertőzés, és annak következtében fellépett kiszáradás gyanújával. Tünetei láz, erőteljes fejfájás, aluszékonyság, hányinger, hányás, rossz közérzet és sápadtság voltak, görcse, tudatzavara nem volt. Állapota 2010. július 15-ére rosszabbodott. A nővéri bejegyzés szerint ekkor időnként félrebeszélt, az édesanya memóriazavart jelzett, ezért neurológiai konzíliumot kértek, ami nem vetette fel a neuroinfekció lehetőségét. A következő napon a gyermek állapota nem változott, július 17-én hajnalban jobbra felfelé fixálással járó görcsöt észleltek, amire tüneti terápiát alkalmaztak. A délutáni órákban a megváltozott viselkedése miatt merült fel a neuroinfekció lehetősége. Gyermekek-intenzív szakorvosi konzílium eredményeként meningeális jeleket nem észleltek, de szoros nyomon követés elrendelése mellett másnapra MR vizsgálatot irányoztak elő. Július 18-ára a gyermek állapota tovább romlott, zavart volt, székletét, vizeletét tartani nem tudta, ingerekre nem reagált. A koponya MR herpesenchephalitisre utaló jeleket mutatott. A gyermeket intenzív osztályon helyezték el, majd átszállították a ... Kórház Gyermekek Intenzív Osztályára. Ezt követően az ... Intézetben kezelték, 2010. november 5-én bocsátották otthonába. Emellett a ... Kórház Gyermekek Rehabilitációs Osztályán is feküdt 2010. november 23-27-ig. 2010 karácsonyáig pelenkázni kellett, 2011 januárjától magántanuló lett, és csak 2011 áprilisától tudott újra bejárni az iskolába, azonban emellett továbbra is magánórákat kellett vennie, mivel olvasni nehezen tudott és a bal kezével írni is. A III. rendű felperesnél a későbbiek során a visszahelyezett csontdarabok feloldódtak, ezért 2012-ben műanyag implantátumot kapott.
- [2] A III. rendű felperes folyamatos rehabilitációban részesült és részesül a mai napig, részben ambuláns kezeléseket formájában, továbbá folyamatos gyógypedagógiai és konduktív fejlesztésben részesült. A konduktor és a mozgásterapeuta vizsgálata alapján megállapították, hogy beszéde szenzoros és motoros része erőteljesen sérült, minden tudása instabil, az alap matematikai műveleteket hibásan oldja meg. Külsőleg a feje tetején és homlokán a műtéteknek megfelelően négy heg látható, a csontok kistörésű besüppedésével. A jobb oldalon a csont zsugorodásának következtében csontthiány figyelhető meg, valamint a jobb arcfélen enyhe fokú bénulás észlelhető. A III. rendű felperesnél 2014 februárjától - gyógyszeres terápiák mellett - epilepsziás rohamok alakultak ki, amelyek folytán felmerült az idegsebészeti műtét lehetősége, azonban annak kimenetele rosszabb etiológiájú, ezért azt egyelőre a család nem vállalta.
- [3] A III. rendű felperesnél kétoldali koponyaacsont eltávolítás utáni állapot, plasztikai műtét utáni állapot áll fenn. A gyulladásos betegség következtében agyi területek haltak el, ezen állapotok maradandó fogyatékkossággént értékelhetők. Neurológiai tünetként memóriazavarai jelentek meg, a

beszéd szenzoros és motoros része sérült, mozgászavara alakult ki, a kognitív funkciói károsodtak. Állapotában bármikor bekövetkezhet rosszabbodás, állapotának szinten tartása nagyon szoros odafigyeléssel valósítható meg.

- [4] Az I. rendű felperes állapota gyermeke egészségi állapotának függvényében alakul, mindennapi életvitele megnehezült, házassága, házaselete megromlott, a családnak anyagi nehézségeik támadtak. Az I. rendű felperes kevert érzelmi és hangulati zavarban szenved, amely okozati összefüggésben áll a III. rendű felperes egészségkárosodásával, azonban pszichiátriai terápiára nem szorul. A II. rendű felperes is kevert érzelmi és hangulati zavarban szenved, amely összefüggésbe hozható lánya egészségkárosodásával. Mindketten alvási nehézségekkel küzdenek. Életük a III. rendű felperes fejlesztése és állapota körül forog. A IV. rendű felperes életvitele átlagos, korának megfelelő érdeklődéssel és életvitellel bír. A mindennapi életvitelét a testvérével történtek kevésbé befolyásolják, enyhe fokú szeparációs félelmekkel küzd a testvérével kapcsolatos fokozott családon belüli szorongások hatására.
- [5] Az I-IV. rendű felperesek vagyoni és nem vagyoni káraik megtérítésére kérték kötelezni az alperest, állítva, hogy a III. rendű felperes gyógykezelése során nem az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 77. § (3) bekezdésének megfelelő gondossággal járt el; az időben megkezdett adekvát gyógyszeres terápiával ugyanis elkerülhetők lettek volna a III. rendű felperes műtétei, és a nála bekövetkezett súlyos szövődmények.
- [6] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy az I-IV. rendű felpereseknek sem tevőlegesen, sem mulasztással nem okozott kárt.
- [7] Az alperes pernyertessége érdekében beavatkozó felelősségbiztosító csatlakozott az alperes érdemi ellenkérelméhez.
- [8] Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította az alperes kártérítési felelősségét a III. rendű felperesnél az antivirális terápia 3 nappal később történő megkezdésével okozati összefüggésben a felpereseket ért károk vonatkozásában. A Fővárosi Ítéltábla a .../6. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét azzal a pontosítással hagyta helyben, hogy az alperes kártérítési felelősségét az antivirális terápia 3 nappal később történő megkezdésével okozati összefüggésben a III. rendű felperesnél kialakult egészségkárosodás miatt az I-IV. rendű felpereseket ért károkért állapította meg. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a .../4. szám alatti közbenső ítéletével a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartotta.
- [9] A kereset összecszerűsége tárgyában folytatódó eljárásban az I-IV. rendű felperesek végleges keresetükben nem vagyoni kártérítés jogcímén - 2010. július 13-ától igényelt törvényes késedelmi kamatokkal - az I. rendű felperes részére 5.000.000 forint, a II. rendű felperes részére 4.000.000 forint, a III. rendű felperes részére 10.000.000 forint, a IV. rendű felperes részére pedig 1.000.000 forint megfizetésére kérték kötelezni az alperest.
- [10] Az I. rendű felperes 2014. március 1. napjától 2018. december 31. napjáig jövedelemkiesés címén 3.717.000 forintot és annak 2016. július 15-től számított törvényes késedelmi kamatát igényelte. Előadta, hogy a perbeli kéresemény időpontjában nem állt munkaviszonyban, férje akkori cégében tevékenykedett, azt közvetlenül megelőzően pedig GYED, illetőleg GYES ellátásokban részesült, előbb a III. rendű, majd a IV. rendű felperes születésére figyelemmel. Harmadik gyermekük megszületésétől, 2011. február 22-étől GYES ellátásban részesült, 2014 márciusától tervezte, hogy munkába áll, azonban a III. rendű felperes állapota ezt nem tette lehetővé.

- [11] Az I-II. rendű felperesek ápolás-gondozás címén a ... házi betegápoló szolgálat árlistáját alapul véve, a felügyelet tekintetében az árlista szerinti összegek 50%-ával számolva - 2010. november 5-től 2019. szeptember 30-ig - 9.973.225 forintot és annak 2015. április 18-tól számított kamatának megfizetését, míg a jövőre nézve, 2019. áprilisától havonta 168.750 forint járadékot igényeltek.
- [12] Fejlesztések többletköltsége címén 2011. április 1-től 2014. augusztus 31-ig 1.002.600 forint és 2012. december 15. napjától számított késedelmi kamata, a 2016. szeptember 5. napja és 2017. március 31. napja közötti időszakra 212.500 forint és annak 2017. július 20. napjától számított késedelmi kamata megfizetésére tartottak igényt.
- [13] Korrepetálás többletköltsége címén 2012. július 1-től 2018. június 15-ig 748.125 forintot és annak 2015. június 23-tól számított késedelmi kamatát igényelték.
- [14] A rendszeres kórházi látogatással összefüggésben felmerült közlekedési többletköltség címén a 2010. július 18. és 2019. szeptember 30. napjáig terjedő időszakra 345.476 forint és annak 2015. február 8-tól járó törvényes kamatai, míg 2019. október 1. napjától havonta 3.126 forint járadék megfizetésére kérték kötelezni az alperest. A III. rendű felperes fejlesztésekre szállításával összefüggésben 2011. április 1-től 2019. szeptember 30-ig 330.026 forint és annak 2015. július 1. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére kérték az alperes kötelezését. Az iskolába szállítással összefüggésben a 2018. szeptember 1-től 2019. szeptember 30. napjáig terjedő időszakra 234.378 forint és annak 2019. március 15-től járó kamata megfizetésére kérték kötelezni az alperest, míg 2019. október 1. napjától 2015. augusztus 28. napjáig, a III. rendű felperes 23 éves korának a betöltéséig havi 26.042 forint járadékot igényeltek.
- [15] Gyógyszer-többletköltség címén a 2014. március 1-től 2019. szeptember 30-ig terjedő időre 367.601 forint és annak 2016. december 15-től járó kamata, 2019. október 1. napjától - véghatáridő nélkül - havi 8.286 forint járadék megfizetésére kérték az alperes kötelezését.
- [16] Rezszi-többletköltség jogcímén a 2010. november 5-től 2011. március 31-ig terjedő időszakra 25.000 forint és annak 2011. január 20. napjától számított kamatát igényelték.
- [17] Gyógyászati segédeszköz költsége címén 13.458 forint és annak 2012. január 18. napjától számított késedelmi kamatai megfizetésére kérték kötelezni az alperest.
- [18] Pelenka költsége jogcímén a 2010. július 20-tól 2010. december 31-ig terjedő időre 25.000 forint és annak 2010. október 14-től számított késedelmi kamatát igényelték.
- [19] Az alperes összességében eltúlzottnak ítélte az I-IV. rendű felperesek követelését. Hivatkozása szerint az epilepsziával okozati összefüggésben keletkezett károk vonatkozásában érvényesülnek a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rég. Pp.) 146.§ (5) bekezdésében foglaltak. Érvelése szerint a jogalapi döntés hatálya nem terjedhet ki olyan igényre, amelyet a közbenső ítélet meghozatala után terjesztettek elő a felperesek, ezen igény vonatkozásában a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) 326. § (2) bekezdésében meghatározott elévülési kifogást is előterjesztett.
- [20] Az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott felelősségbiztosító az összecszerűség tekintetében a kirendelt szakértő véleményében foglaltakat elfogadta.
- [21] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I-II. rendű felpereseknek egymás közt egyenlő arányban 6.969.087 forintot és ennek különböző részösszegek után különböző időpontoktól járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, valamint 500.000 forint plusz áfa összegű perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 3.000.000 forintot, a II. rendű felperesnek 2.000.000 forintot, a III. rendű felperesnek - a 2017. szeptember 1-én jogerőre emelkedett 83. számú végzésben foglaltak szerinti 2.000.000 forint összeget is magában foglalóan - 6.000.000 forintot, a IV. rendű felperesnek pedig 500.000 forintot, valamint ezen összegek után

2010. július 13-tól a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot. Kötelezte az alperest, hogy 2019. november 1-től véghatáridő nélkül havi 43.126 forint járadékot fizessen meg az I-II. rendű felperesek részére együttesen minden hónap 10. napjáig előre esedékesen. Az I-IV. rendű felperesek keresetét ezt meghaladóan elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak 811.622 forint szakértői költséget, míg rendelkezése szerint a le nem rótt 1.500.000 forint eljárási illetéket az állam viseli.

- [22] Az elsőfokú bíróság nem értett egyet az alperes hivatkozásával, miszerint az I-IV. rendű felperesek részéről meg nem engedett keresetváltoztatás történt. Elfogadta azonban azt az alperesi álláspontot, hogy az I-IV. rendű felpereseknek az epilepsziával kapcsolatban felmerült kárigényük elévült. Kifejtette: nem vitatható, hogy az epilepszia a III. rendű felperesnél csak 2014 februárjától jelentkezett, azonban ez a maradványtünet is a herpeszes agyvelőgyulladásal hozható okozati összefüggésbe. Erre tekintettel az epilepsziát nem lehet külön kárnak minősíteni, így az 5 éves elévülési idő nem 2014 februárjától kezdődött; a III. rendű felperesnél az a károsodás, amely az alperes felelősségét megalapozta, 2010 júliusában következett be. Miután az epilepszia a III. rendű felperesnél csak 2014 februárjában jelentkezett, az ezzel kapcsolatos igényüket a felperesek 2015 júliusáig, az általános elévülési idő elteltéig érvényesíthették. A felperesek azonban az epilepsziával kapcsolatos igényeiket először, a 2017. március 20-án a bírósághoz érkezett beadványukban terjesztették elő. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az elévülés nyugvása az epilepszia vonatkozásában nem addig tartott, amíg a szakértő úgy nyilatkozott, hogy az epilepszia okozati összefüggésbe hozható a herpeszes agyvelőgyulladásal, hanem addig, ameddig az első tüneteket okozta, azaz 2014 februárjáig. Ekkor ugyanis a felperesek már tisztában voltak az orvosi iratok alapján azzal, hogy az epilepszia is a herpeszes agyvelőgyulladás következménye. Semmi olyan gátló körülményt a felperesek nem tudtak előadni, amely őket 2014 februárjától kezdve az epilepsziával kapcsolatos igényeik tételes meghatározásában és előterjesztésében akadályozta volna.
- [23] Az I. rendű felperes jövedelemkiesés iránti igényével összefüggésben az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy miután az I. rendű felperes a jövedelemvesztésére vonatkozóan a keresetlevélben, illetőleg az elévülés befejeződéséig az eljárás során nem tett tényelőadást, a kereset e tekintetben is elévült.
- [24] Az ápolás-gondozás költségével kapcsolatban rámutatott: nem vitatható, hogy a III. rendű felperes 2010 júliusától november 5-éig kórházi kezelés alatt állt, majd ezt követően 1 évig, 2010 december végéig - amíg pelenkázni kellett - napi 5 órában igényelt többletápolást; 2011. december 31-ig napi 2 óra időtartamban, míg 2012. január 1-től folyamatosan napi 1 órában határozta meg a többletápolásra fordított időt. Az elsőfokú bíróság a felperesek kártérítési igényének alapjául elfogadta a ... házi betegápoló szolgálat aktuális díjainak a 75%-át 2012. január 1-ig, és a 2010. november 5-től 2010. december 31. napjáig terjedő időre 168.435 forint, a 2011. január 1-től 2011. december 31-ig terjedő időre 575.340 forint és kamatai megfizetésére kötelezte az alperest. Mérlegelés alapján a 2012. január 1-től 2015. december 31-ig terjedő időre havi 35.000 forinttal, 2016. január 1-től véghatáridő nélkül havi 40.000 forinttal számolva marasztalta az alperest.
- [25] A fejlesztések költségével összefüggésben a szakértői vélemény alapján megállapította, hogy azok a III. rendű felperes részére - állapotának javítása és szinten tartása érdekében - szükségesek voltak. Nem kifogásolható, hogy a szülők minden javasolt terápiát igénybe vettek, amelytől gyermekük állapotának a javulását remélték. Ezen a jogcímen a 2011. április 1. és 2014. augusztus 31. napja közötti időszakra a kereseti kérelemmel egyezően 1.002.600 forint, a 2016. szeptember 5. és 2018. június 15. napja közötti időszakra - ugyancsak a kereseti kérelemmel egyezően - 212.500 forint és kamatai megfizetésére kötelezte az alperest.
- [26] Megállapítása szerint a szakértői vélemény alátámasztotta azt is, hogy a III. rendű felperesnek az iskolai teljesítménye szinten tartásához korrepetálást kellett igénybe vennie, így ezen a címen - a

2012. július 1. és 2018. június 15. napja közötti időszakra - a kereseti kérelemmel egyezően 748.125 forint és kamata megfizetésére kötelezte az alperest.

- [27] Az elsőfokú bíróság elfogadta, hogy az I-II. rendű felpereseknek a kórházi látogatásokkal összefüggésben 127.014 forint többletköltségük merült fel. Nem találta eltúlzottnak a III. rendű felperes gyógykezeléseivel, a gyógyintézetekbe közlekedéssel összefüggésben felmerült 2010. július 18. napja és a 2019. október 31. napja közötti időszakra igényelt 348.602 forintot és a havi 3.126 forint járadékigényt sem. A 2011. április 1. és 2018. június 15. napja közötti időszakra a fejlesztésekre szállítással összefüggésben a kereseti kérelemmel egyezően 330.027 forint és kamata megfizetésére kötelezte az alperest, míg az iskolába járással okozati összefüggésben felmerült közlekedési többletköltség iránti igényt elutasította. Döntését arra alapította, hogy ezen igényüket az I-II. rendű felperesek a III. rendű felperes epilepszia megbetegedésével okozati összefüggésben érvényesítették, ezért az elévült.
- [28] Az I-II. rendű felperesek a gyógyszer többletköltség iránti igényüket ugyancsak a III. rendű felperesnél jelentkező epilepsziára tekintettel érvényesítették, ezért az elsőfokú bíróság elévülés okán az ezzel összefüggésben álló gyógyszerköltségeket sem találta megalapozottnak.
- [29] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem vitatható, hogy a III. rendű felperes a kórházból történő hazabocsátását követően otthon tartózkodott, és ápolásra, majd gondozásra szorult, ezért számlák becsatolása nélkül is elfogadta, hogy a család rezsiköltsége havonta átlagosan 5.000 forinttal megemelkedett. Mindezek alapján a kereseti kérelemmel egyezően 25.000 forintban és kamataiban marasztalta az alperest.
- [30] A felperesek csatolták az OEP határozatának a másolatát a koponyavédő többletköltségéről, amelyre a III. rendű felperesnek a káreseménnyel okozati összefüggésben szüksége volt, így az elsőfokú bíróság ezen a jogcímen, a kereseti kérelemmel egyezően 13.458 forint és kamata megfizetésére kötelezte az alperest.
- [31] Az elsőfokú bíróság elfogadta az I-II. rendű felperesek előadását, miszerint a kórház csak eleinte biztosította a III. rendű felperes részére a pelenkát, utóbb azt nekik kellett megvásárolniuk, így ezzel kapcsolatosan is többletköltségük keletkezett. Nem értett egyet az alperessel abban, hogy egy másik kórház által nem biztosított pelenka többletköltsége nem róható az alperes terhére, ugyanis a III. rendű felperes az alperesi károkozással okozati összefüggésben került a másik kórházba, ahol az I-II. rendű felpereseknek többletköltségük keletkezett azáltal, hogy a kórház nem biztosította a szükséges gyógyászati segédeszközt. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a kereseti kérelemmel egyezően 25.000 forint és járulécai megfizetésére kötelezte az alperest.
- [32] Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárást követően - más, a káresemény bekövetkezésének időpontjában hasonló eseményekhez is viszonyítva - egyetértett az alperessel abban, hogy eltúlzott az I-IV. rendű felperesek nem vagyoni kárigénye. Az igazságügyi szakértői vélemény alapján megállapította, hogy a család minden tagját érzelmileg megviselte a III. rendű felperes betegsége, és a család életvitele a káresemény óta megváltozott. Nem vitatható, hogy a III. rendű felperes maradandó egészségkárosodást szenvedett, személyiségfejlődése diszharmonikus, alacsony az értelmi színvonala és tanulási akadályoztatottság áll fenn nála; beszéde nehezen érthető, hadaró, a szavakat néha összemosza. A III. rendű felperesnél önértékelési zavar is valószínűsíthető, amelyet a pszichoterápia esetleg javíthatna. Utalt arra, hogy az I-II. rendű felperesek pszichoterápiára nem szorulnak, azonban mindketten kevert hangulati és érzelmi zavarban szenvednek gyermekük egészségkárosodásával okozati összefüggésben, amely befolyásolja a mindennapi életvitelüket, folyamatos aggodalommal telnek a hétköznapijaik. A család életvitele elnehezült, életük a III. rendű felperes körül forog, kevesebb idejük marad a szórakozásra, kikapcsolódásra, leköti őket a megváltozott életvitel folytán rájuk háruló plusz feladatok elvégzése. Ennek következtében a baráti összejövetelek elmaradtak, a családi kirándulások, nyaralások megszűntek. Értékelte továbbá az elsőfokú bíróság azt is, hogy a II. rendű felperes bútorkárpitos

vállalkozása részben a III. rendű felperessel történt káresemény hatására tönkrement, a család rendkívül rossz anyagi körülmények közé került. Megállapítása szerint a IV. rendű felperes sem igényel pszichológusi segítséget, enyhe fokú szeparációs félelmekkel küzd, részben nagypja korábbi halála, részben a testvérével kapcsolatos fokozott családon belüli szorongások hatására. Emiatt a IV. rendű felperesnek egy éven keresztül csoportos játékdrama terápiát kellett igénybe vennie. Az elsőfokú bíróság valamennyi tényező együttes vizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy az I. rendű felperes vonatkozásában 3.000.000 forint, a II. rendű felperes esetében 2.000.000 forint, a III. rendű felperes esetében - az ideiglenes intézkedéssel együttesen - 6.000.000 forint, a IV. rendű felperes vonatkozásában pedig 500.000 forint az az összeg, amely alkalmas a nem vagyoni hátrányaik enyhítésére. Az összeg meghatározásánál figyelembe vette a felperesek életkorát, életvitelüknek a perbeli káreseménnyel okozati összefüggésben történő megváltozásának mértékét, valamint az 2010. évi ár- és értékviszonyokat is, továbbá azt is, hogy a III. rendű felperes szoros felügyelete miatti beszűkült életet a III. rendű felperes epilepsziája folytán kénytelenek elszenvedni, amellyel kapcsolatosan azonban - az elévülésre figyelemmel - igényt nem tudnak érvényesíteni.

- [33] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mind az I-IV. rendű felperesek, mind az alperes fellebbezést terjesztett elő.
- [34] Az I-IV. rendű felperesek fellebbezésükben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával az I. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítést 5.000.000 forintra, a II. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítést 4.000.000 forintra, a III. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítést 10.000.000 forintra, míg a IV. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítést 1.000.000 forintra kérték felemelni. Az I. rendű felperes jövedelemkiesése, az ápolás-gondozási többletköltség, a közlekedési többletköltség, valamint a gyógyszer többletköltség kapcsán a keresetüknek megfelelően kérték az elsőfokú ítélet megváltoztatását.
- [35] Érvelésük szerint a jogerős közbenső ítélet rendelkező része nem szűkítette le azt, hogy milyen jellegű egészségkárosodás érte a III. rendű felperest, és ezzel összefüggésben milyen károk érték az I-IV. rendű felpereseket; ebbe ugyanis beletartozik az epilepszia is, mint az agyi területek elhalásának egyik következménye. Az epilepszia nem egy „nem érvényesített kárelem”, hanem egy olyan kárelem, ami fel sem merült 2014 februárjáig, így ebben a vonatkozásban nem folytatható az elévülés, ez az igény nem volt korábban érvényesíthető. Az adott esetben a károkozás és a károsodás bekövetkezésének időpontja elkülönül egymástól, az epilepsziával kapcsolatos kárigények elévülése csak 2014 februárjától kezdődhetett meg, mivel ekkor következett be az epilepszia mint károsodás. Álláspontjuk alátámasztására hivatkoztak a Fővárosi Ítéltábla ÍH2015.21. számon közzétett határozatára, amely szerint a vagyoni kártérítés iránti követelések elévülése a vagyonszökkenés bekövetkezésekor vagy a haszon elmaradásakor, illetőleg a költség felmerülésekor, míg a nem vagyoni kártérítés iránti követelések elévülése a személyhez fűződő jogsértés miatti hátrány bekövetkezésekor kezdődik. Az egészséghez fűződő jog megsértése miatti hátrányok bekövetkezése nem feltétlenül esik egybe a jogsértés időpontjával, azok attól eltérő időpontban, később is bekövetkezhetnek; ha a hepatitis C vírusfertőzöttséget okozó transzfúzió miatt utóbb májkárosodás lép fel, az ezzel kapcsolatos vagyoni és nem vagyoni hátrányok miatt járó kártalanítás elévülése az egészségsromlást jelentő állapot, illetve az azzal összefüggésben keletkezett egyéb károk bekövetkezésével kezdődik meg. Arra az esetre, ha a Fővárosi Ítéltábla ezt az álláspontjukat nem osztaná, az elévülés nyugvására hivatkoztak, miszerint az addig állt fenn, amíg a perben kirendelt szakértő az epilepsziát okozati összefüggésbe nem hozta az alperesi mulasztás folytán kialakult agyvelőgyulladásal, függetlenül attól, hogy a felperesek az epilepsziára már ezt megelőzően, a 2017. március 20-i beadványunkban is hivatkoztak. Úgy ítélték meg, hogy a 2019. szeptember 19.

napján kelt keresetváltoztatásában meghatározott nem vagyoni kártérítési igények állnak összhangban az őket ért hátrányokkal, sérelmekkel, valamint az ott megjelölt vagyoni káraik merültek fel, mivel azok nem évültek el. Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság az ápolás-gondozás költsége jogcímén előterjesztett kártérítési igénnyel kapcsolatban a kezdeti időszakra elfogadta a ... Bt. árlistáját, míg 2012. január 1. napjától a havi 35.000 forintot, majd 2016. január 1. napjától a havi 40.000 forintot általános kártérítésként, mérlegeléssel határozta meg, ennek ugyanis nem volt jogszabályi alapja, az adott esetben a kárak mértéke az ápolási, gondozási többletszükséglettel összefüggésben pontosan meghatározható. Az elévüléssel összefüggésben kifejtettekre tekintettel hangsúlyozták, hogy az I. rendű felperes jövedelemkiesés iránti igénye sem évült el, ahogy az iskolába szállítással összefüggő közlekedési többletköltség, a felügyelet többletköltsége és a gyógyszer többletköltség iránti igényük sem.

- [36] Álláspontjuk szerint az I-IV. rendű felpereseket megillető nem vagyoni kártérítés összege - a bírói gyakorlatot, illetőleg a károkozás kori ár- és értékviszonyokat is figyelembe véve - nem áll arányban az általuk elszenvedett hátrányokkal, sérelmekkel, még akkor sem, ha teljes egészében figyelmen kívül marad az epilepszia - mint további hátrány - bekövetkezése.
- [37] Az alperes fellebbezése elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a kereset teljes elutasítására irányult. Másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Harmadlagosan az I. rendű felperes javára megítélt nem vagyoni kártérítést 1.000.000 forintra, a II. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítést 500.000 forintra, a III. rendű felperesnek megítélt nem vagyoni kártérítést 1.500.000 forintra, míg a IV. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítést 100.000 forintra kérte leszállítani. A vagyoni kártérítés keretében az ápolás, gondozás többletköltség iránti igény elutasítását kérte, másodlagosan 50%-os mérséklését. A fejlesztések, a korrepetálások, a közlekedési többletköltség, a rezszi többletköltség, a gyógyászati segédeszközök költsége, valamint a pelenka költsége tekintetében a marasztalás 50%-os mérséklését, illetőleg a járadékigény elutasítását kérte, míg másodlagosan a jövőbeni járadék tekintetében a véghatáridő nélküli kötelezés mellőzését, és annak a III. rendű felperes 18 éves koráig történő megállapítását, valamint az összegek 50%-kal való leszállítását.
- [38] Állítása szerint a jogerős közbenső ítélet nem arról rendelkezik, hogy minden kárért, amely agyvelőgyulladás nélkül nem következett volna be, az alperes teljeskörűen helytállni tartozik, megalapozatlan ezért az elsőfokú bíróság ítélete, amely erre az álláspontra helyezkedik. Az elévült követeléseket az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el, azonban ezt meghaladóan sem a marasztalás jogalapjával, sem annak összecsúszásával nem értett egyet. Sérelmezte, hogy sem a jogerős közbenső ítélet, sem az elsőfokú ítélet nem állapította meg azoknak a károknak körét, amelyek az antivirális terápia 3 nappal később történő megkezdésével okozati összefüggésben, a III. rendű felperesnél kialakult egészségkárosodás miatt az I-IV. rendű felpereseket érte. Érvelése szerint egyfelől gyakorlatilag kizárt, hogy egy ilyen súlyos betegség maradványtünet nélkül gyógyult volna, amennyiben a III. rendű felperes 3 nappal korábban antivirális terápiában részesül, másfelől a III. rendű felperes súlyos állapota átmeneti volt, és mára, szinte a csodával határos javulás következett be nála. Mindezek mérlegelése nem kármegosztás, hanem a kártérítési felelősség egyik konjunktív feltételének, az okozatiságnak a körülhatárolása, amely jogellenesen maradt el a perbeli esetben. Hangsúlyozta, hogy a kárt alapvetően a vírusos agyhártyagyulladás okozta, a 3 nap késedelemmel megkezdett antivirális terápia a jogerős közbenső ítélet szerint csökkentette, de nem elvette a maradványmentes gyógyulás esélyét. Állítása szerint iratellenesen rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a III. rendű felperes folyamatosan mozgásterápiára, fejlesztő gyógyterápiákra és fizioterápiás kezelésekre szorul, illetőleg, hogy állapotában rosszabbodás bármikor bekövetkezhet,

ugyanis az ítélet meghozatalakor ez az állapot már tényszerűen nem állt fenn. A szakértő állást foglalt abban, hogy a III. rendű felperes fizikális állapota számottevő javulást mutat, és a felperesi előadás szerint a gyermek már nem szorul fejlesztésekre. A felpereseknek nem azt kellett igazolniuk, hogy őket kár érte, hanem kifejezetten azokat a károkat kellett volna igazolniuk, amelyek az antivirális terápia 3 nappal később történt megkezdése okán következtek be. Mivel ezeket a felperesek nem bizonyították, de el sem különítették a köznapi értelemben vett károk körétől, a keresetük nem lehet megalapozott. Sérelmezte, hogy a károk körét és mértékét illetően tett, a szakértő személyes meghallgatására vonatkozó bizonyítási indítványát az elsőfokú bíróság mellőzte, szükségesnek mutatkozik ugyanis a szakértő személyes meghallgatása legalább annak a tisztázására, hogy a mozgásterápia elérhető-e társadalombiztosítási alapon.

- [39] Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló indítványát azzal indokolta, hogy új eljárás szükséges a releváns tényállás megállapítását célzó bizonyítás és bírói mérlegelés elvégzésére, bizonyíthatatlanság esetén ugyanis bírói mérlegeléssel kell megállapítani, hogy a beállt károk mennyiben állhatnak okozatiságban az alperesi magatartással. A beállt károk bizonyosan nem 100%-ban az alperes magatartásának következményei, de ettől függetlenül is hibásnak tartotta az összecszerűségi mérlegelés kiindulópontját, amely nincs figyelemmel a gyermek ténylegesen bekövetkezett állapotjavulására. Sérelmezte azt is, hogy a felperesek nem tettek teljes körű nyilatkozatot arra vonatkozóan, hogy a gyermek betegségére tekintettel milyen juttatásokban részesültek.
- [40] Az összecszerűség vonatkozásában ezen túlmenően az elsőfokú bíróság mérlegelését kirívóan okszerűtlennek tekintette. Fontos körülménynek tartotta, hogy a szakvélemény szerint a III. rendű felperes állapota a szakértői vizsgálat idején annyiban volt állandónak tekinthető, hogy abban rosszabbodás bármikor bekövetkezhet, javulás azonban nem várható. Ehhez képest a felperesek által előadott tény, hogy a III. rendű felperes állapotában olyan jelentős állapotjavulás következett be, hogy az anya munkát vállalhat, a korrepetálására már nincs szükség, a rehabilitációja befejeződött és fejlesztésekre a jövőben nem kell vinni. A kétséges kórokú epilepszia továbbra is jellemzi a gyermeket, ám ezért az elsőfokú bíróság szerint sem tartozik az alperes helytállni.
- [41] Az egyes kártérítési tételek vonatkozásában előadta, illetőleg fenntartotta álláspontját, amely szerint a saját gyermek ápolása nem kár és nem költség, így a régi Ptk. 355. § (4) bekezdésének fogalmi körébe nem illeszthető be. Az elsőfokú bíróság ezzel szemben a III. rendű felperes többletgondozási igényét egy egészséges gyermekhez képest állapította meg, holott a III. rendű felperest nem lehet egy egészséges gyermekhez hasonlítani, hiszen semmi sem igazolta, hogy a 3 nappal korábban kezdett antivirális terápia esetén nem szorult volna többletgondozásra. Fenntartotta azt az álláspontját is, amely szerint a saját gyermek ápolására elvileg is elfogadhatatlan a piaci árazás alkalmazása. Iratellenesnek tartotta azt a megállapítást, hogy a III. rendű felperes az epilepsián túl véghatáridő nélkül többletgondozásra szorulna, hiszen már most sem szorul. Az epilepszia tényére alapított követeléseket az elsőfokú bíróság elévültség okán elutasította, ehhez képest érthetetlen, hogy miért kellene ezen a címen havi 40.000 forint költségpótló járadékot fizetnie véghatáridő nélkül. Nem kötelezhető jogszerűen a teljes rehabilitációs költség viselésére sem, ugyanis az elsőfokú bíróság - indítványa ellenére - nem vizsgálta, hogy ezek a kezelések a társadalombiztosítás terhére elérhetőek-e, és a perbeli szakvélemény megállapítása, miszerint a III. rendű felperesnél állapotjavulás nem várható, tényszerűen megdőlt. Nem kötelezhető a teljes iskolai felzárkóztatás költségének viselésére sem, ugyanis egy ilyen súlyos megbetegedés mindenképpen iskolai lemaradást okoz. Utalt arra is, hogy amennyiben 3 nappal korábban kezdi az antivirális terápiát, a kislányt akkor is kórházban kellett volna kezelni, és nyilván a szülei akkor is látogatták volna őt és maguk a felperesek adták elő, hogy fejlesztésekre már nem kell vinni a gyermeket, rehabilitációja

befejeződött, az agyvelőgyulladás miatt kórházi kezelésre nem szorul, az epilepszia tényére alapított igényeket pedig az elsőfokú bíróság elutasította. Tény, hogy az I. rendű felperes a káreseménytől függetlenül otthon tartózkodott a perrel érintett időszakban, és a betegsége miatt a III. rendű felperes is otthon tartózkodott, de eközben az iskolába járással, amely nem volt lehetséges ebben az időszakban, nem merült fel költsége a szülőknek, a kórházi tartózkodás tartama alatt pedig rezsimegtakarítás jelentkezett, így a rezsi többletköltség sem hárítható jogszerűen az alperesre. Nem az a kérdés, hogy a havi 5.000 forint eltűlzott-e, hanem az, hogy az ténylegesen és összességében felmerült-e. A szülők tévedését, miszerint nem tudták, hogy a kislány közgyógyellátásra jogosult, nem háríthatják az alperesre, így a fejező költségét sem, azt ingyenesen ugyanis megkaphatta volna. A pelenka többletköltsége címén megítélt kártérítést is elutasítani kérte. Állítása szerint az elsőfokú bíróság indokolása alapvetően hibás, ugyanis az alperes nem érvényesíthetett volna kárigényt egy másik egészségügyi intézménnyel szemben azon az alapon, hogy az nem biztosított ingyenesen pelenkát a III. rendű felperesnek.

- [42] Érvelése szerint a nem vagyoni kártérítésre kötelezés kiinduló alapja, hogy a család minden tagját megviselte a III. rendű felperes betegsége, ugyanakkor a III. rendű felperes megbetegedését nem az alperes okozta, a folyamatos lelki terhelésnek nyilvánvalóan a kislány epilepsziája is eleme, azonban ezért sem tartozik helytállni. Az elsőfokú bíróság ebben a tekintetben is elmulasztotta értékelni, hogy a kislány mozgásfunkciói gyakorlatilag teljeskörűen rehabilitálódtak, nem kell fejlesztésekre hordani, nem kell az iskolából napközben hazavinni, gyakorlatilag a tizenévesek mindennapi életét élheti.
- [43] Az I-IV. rendű felperesek, illetőleg az alperes fellebbezési ellenkérelme arra irányult, hogy a Fővárosi Ítéltábla ne adjon helyt az ellenérdekű fél fellebbezésében foglaltaknak.
- [44] Az elsőfokú bíróság ítéletének jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelmében felülbírálta [rég. Pp. 228. § (4) bekezdés].
- [45] Az I-IV. rendű felperesek fellebbezése részben megalapozott, az alperes fellebbezése megalapozatlan.
- [46] Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelem elbírálásához szükséges mértékben a releváns tényállást felderítette, arra alapított érdemi döntésével azonban a Fővárosi Ítéltábla nem minden tekintetben értett egyet, ezért azt - a következőkben kifejtésre kerülő indokok alapján - részben megváltoztatta.
- [47] A régi Pp. 253. § (1) bekezdése értelmében a Fővárosi Ítéltáblának először az alperesnek a hatályon kívül helyezésre irányuló másodlagos fellebbezési kérelme megalapozottsága felől kellett állást foglalnia. Az alperes azzal érvelt a hatályon kívül helyezés mellett, hogy az elsőfokú bíróság nem állapította meg, hogy a beállt károk mennyiben állnak okozatiságban az alperes mulasztásával, holott ez az összegszerűségi döntés előfeltétele, a beállt károk bizonyosan nem 100%-ban az alperesi mulasztás következményei. Sérelmezte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte a perben a társadalmi kompenzáció hatását, a felperesek nem nyilatkoztak teljeskörűen arra, hogy milyen juttatásokban részesültek a gyermek betegségére tekintettel. A Fővárosi Ítéltábla ezzel összefüggésben utal arra, hogy a Kúria a jogerős közbenső ítélet hatályában fenntartó határozata indokolásában rámutatott: helyesen foglalt állást a másodfokú bíróság, amikor az alperesnek a 2010. július 15-től július 18-ig tartó mulasztását a III. rendű felperes által elszenvedett egészségkárosodás kialakulásával okozati összefüggésbe hozta. Mulasztás hiányában ugyanis a gyermeknek legalább 80%-os esélye lett volna a tünetmentes gyógyulásra. A maradványtünetek melletti gyógyulás szakértő által véleményezett 10-20%-os rátája a betegség lefolyásának lehetőségei körében olyan

csékely hányadot jelent, amely jogilag az egészségügyi szolgáltató felelősségének részleges hiányában sem fejeződhet ki. A 80%-os esély reális esélynek számít, a reális esély elvesztése pedig megalapozza a kárfelelősséget. Mindez az alperes fellebbezési érvelésével szemben azt jelenti, hogy a Kúria által hatályában fenntartott jogerős közbenső ítélet az alperes teljes kártérítési felelősségét állapította meg. A közbenső ítéletnek ez a megállapítása - annak anyagi jogereje folytán - a továbbiakban vitássá már nem tehető, vagyis az összszerszerűség kérdésében folytatott eljárásban, az alperes kártérítési felelősségének terjedelme már nem volt vitássá tehető és vizsgálható. A Fővárosi Ítéltábla ezen túlmenően utal arra is, hogy a Kúria következetesen fenntartja azt az álláspontját is, miszerint a kártérítési kötelezettség terjedelmére nem lehet kihatása annak, hogy a felelősség a gyógyulási esély elvesztésén, csökkenésén úgy alapul, hogy ahhoz kötődően az egészségkárosodás - az adott esetben a herpeszes agyvelőgyulladás - bekövetkezett. A teljes kártérítés elve alapján a károkozó alperes ilyen esetben is köteles a régi Ptk. 355. § (4) bekezdésében felsorolt kárelemek megtérítésére, a nem vagyoni kárigényt pedig nem önmagában a gyógyulási esély elvesztése, csökkenése alapozza meg, hanem az a személyiségi jogsértés, ami a gyermek maradandó egészségkárosodásával bekövetkezik. A Kúria elvi élel rögzítette azt is, hogy nem tehető olyan általános érvényű megállapítás, hogy a gyógyulási esély elvesztésén vagy csökkenésén alapuló kártérítési felelősség esetén a károsult csak a maradandó egészségkárosodás számbavételénél alacsonyabb mértékű nem vagyoni kártérítésre lehet jogosult [.../6.; .../6.]. Nem hagyható figyelmen kívül továbbá az a körülmény sem, hogy a közbenső ítéletben a felperes károsodása bekövetkezésének tényét, másrészt a beállott kárnak a károkozó magatartásával való okozati összefüggését kell eldönteni, nem pedig azt, hogy a keresetben követelt egyes vagyoni és nem vagyoni kártérítési tételek valóban alkalmasak-e a károsultak ténylegesen bekövetkezett károsodásának a teljes kártérítés elve szerinti kompenzálására [BDT2010. 2235.; BH2004. 511.].

- [48] Az alperes fellebbezési állításával szemben a Fővárosi Ítéltábla - az elsőfokú bírósággal egyezően - nem tartotta szükségesnek a további orvosszakértői bizonyítást, mivel nem merültek fel olyan orvosi kompetenciába tartozó szakkérdések, amelyek megválaszolása nélkül ne lett volna elbírálható a kártérítési kereset anyagi jogi megalapozottsága. A releváns tényállás nem maradt felderítetlen, így további bizonyításra és azon belül orvosszakértői bizonyítás kiegészítésére nem volt szükség, a Fővárosi Ítéltábla ezért az ügy érdemében hozta meg a döntését.
- [49] Az I-IV. rendű felperesek fellebbezésére tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben, elsődlegesen az elévülés vonatkozásában bírálta felül. Kétségtelen, hogy az I-IV. rendű felperesek eredetileg is kártérítésre irányuló keresetet nyújtottak be, amelyen belül konkrétan meghatározott vagyoni jellegű kárt érvényesítettek, és az ezzel kapcsolatos tényeket adták elő a keresetlevélben. Ezzel összefüggésben az I-IV. rendű felperesek ugyanakkor helytállóan hivatkoztak fellebbezésükben arra, hogy a régi Ptk. 326. § (1) bekezdése szerint az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé válik. A kártérítés pedig a kár bekövetkezésekor nyomban esedékes [Ptk. 360. § (1) bekezdés]. E rendelkezések alapján a vagyoni kártérítési igények elévülése a vagyonsökkenés, vagy elmaradt haszon bekövetkezésekor, illetőleg a költség felmerülésekor, a nem vagyoni kártérítési igények elévülése pedig a személyhez fűződő jogsértés miatti hátrány bekövetkezésekor kezdődik (IH2015. 21.).
- [50] Ezzel a megállapítással összhangban fejti ki a PK 52. számú állásfoglalás, hogy a baleseti járadékkövetelés esetén az elévülési idő a járadékkövetelés egészére, tehát a jövőben lejáró részletekre vonatkozóan is egységesen akkor kezdődik, amikor a baleset folytán bekövetkezett munkaképesség-csökkenés, illetőleg munkaképtelenség első ízben vezetett keresetkiesésben (jövedelemkiesésben) - mint a régi Ptk. 355. § (4) bekezdése szerinti elmaradt vagyoni előny sajátos fajtája - megmutatkozó károsodásra.

- [51] A kár bekövetkezése tehát nem feltétlenül esik egybe a károkozás időpontjával, a kár attól eltérő időpontban, később is bekövetkezhet. Az I-IV. rendű felperesek személyiségi jogainak megsértése miatt a kereset alapjául meghatározott hátrányok 2010. évben következtek be, az e hátrányok miatti nem vagyoni kártérítés ekkor vált esedékessé, az elévülési idő ekkor kezdődött meg. Nem vitatható orvosszakmai tény, hogy a III. rendű felperes alperesnek felróható módon kialakult agyvelőgyulladás következtében, a III. rendű felperesnél rendkívüli állapotrosszabbodásként értékelhető epilepszia megbetegedés alakult ki 2014 februárjában. Az I-II. rendű felperesek ezen újabb megbetegedéssel kapcsolatos vagyoni kára, a 2017 márciusában benyújtott keresetváltoztatásban megjelölt költségei is, ettől az időponttól - 2014 februárjától - kezdődően merültek fel, így az elévülés a keresetváltoztatásban megjelölt vagyoni károk vonatkozásában 2014-ben kezdődött. Az I-II. rendű felperesek 2017. március 20-i keresetváltoztatásáig tehát az 5 éves elévülési idő nem telt el [rég Ptk. 324. § (1) bekezdés]; az I-II. rendű felperesek újabb vagyoni kártérítés - az I. rendű felperes jövedelemvesztése, a gyógyszerköltség, a felügyelet költsége - iránti követelése - az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben - bíróság előtt érvényesíthető volt. Az iskolába járással összefüggésben felmerült vagyoni kárigények, költségek elévülése sem merül fel, az I-II. rendű felperesek ugyanis ezeket a költségeket a 2018. szeptember 1. napjától kezdődő felmerülésük idejéhez képest az általános elévülési időn belül, a 2019. január 25-én előterjesztett keresetváltoztatásukban érvényesítették.
- [52] Az előzőekben kifejtetteknek nem mond ellent az, hogy a kereset előterjesztése csak azoknak a kárelemeknek a tekintetében szakította meg az elévülést a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése alapján, amelyeket az I-IV. rendű felperesek konkrétan érvényesítettek, és a nem érvényesített kárelemek tekintetében az elévülés folyt, és a károsodástól számított öt év elteltével az elévülés be is fejeződött. Az adott esetben ugyanis nem arról van szó, hogy az I-IV. rendű felperesek a 2017. márciusi, illetőleg a 2019. januári keresetváltoztatásukkal érintett költségeket, illetőleg az I. rendű felperes elmaradt hasznát ne érvényesítették volna azok felmerülését követő 5 éven belül, hanem arról, hogy ezeket a költségeket, a felemerülésüket, a követelés esedékessé válását követően kellett az elévülési időn belül érvényesíteniük, ami az előzőekben kifejtettek szerint meg is történt. Kétségtelen, hogy a régi Pp. 121. § (1) bekezdés c) pontja értelmében a keresetlevélben meg kell jelölni az érvényesíteni kívánt jogot, az annak alapjául szolgáló tényeknek és azok bizonyítékainak előadásával, az I-IV. rendű felperesek azonban még fel nem merült költségekre, elmaradt haszonra mint vagyoni károkra nem tehettek az eredeti keresetben tényelőadást. Mindehhez képest az eredeti keresetben követelt vagyoni károkon kívüli különböző vagyoni kárelemek érvényesítése a régi Ptk. 324. § (1) bekezdésében írt általános elévülési időn belül történt.
- [53] Tekintettel arra, hogy ebben a keretben az érdemi döntéséhez szükséges adatok rendelkezésre álltak, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben a régi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a következők szerint megváltoztatta.
- [54] A Fővárosi Ítéltábla az I. rendű felperes jövedelemkiesésének a kiszámítása során abból indult ki: a becsatolt munkáltatói igazolás bizonyította, hogy az I. rendű felperes a gyermekei születését megelőzően a mindenkori minimálbérnek megfelelő jövedelemben részesült bolti eladóként, amelyet akkor is elérhetett volna, amennyiben a III. rendű felperes maradványtűnetek nélkül meggyógyul, nem alakul ki 2014 februárjában az epilepsziája, és ... utónevű gyermeke 3 éves korát követően ismét munkát vállal, és visszamegy a korábbi munkahelyére dolgozni. A Fővárosi Ítéltábla az I. rendű felperes - az alperes által számszakilag nem kifogásolt - 1/2006. (V. 22.) PK véleményben lefektetett jogelveken alapuló számítását elfogadva, az elérhető bruttó minimálbér TB-járulékokkal csökkentett összege, valamint a TB-járulékokkal csökkentett gyermeknevelési

támogatás szja mértékével felbruttósított összeg különbözeteként a 2014. március 1-től 2018. december 31-ig terjedő időben - ezt követően ugyanis a III. rendű felperes egészségi állapota ismét lehetővé tette az I. rendű felperes munkavállalását - felhalmozódott jövedelemvesztés, 3.717.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest, amely összeget a középátlagos időponttól, azaz 2016. július 15. napjától terheli a törvényes mértékű késedelmi kamat.

- [55] Nem eltúlzott, indokolt és a károkozó alperesre áthárítható a III. rendű felperes iskolába járásával összefüggésben felmerült közlekedési többletköltség is. Nem kifogásolható ugyanis, hogy a 2014 februárjától, az alperesnek felróható okból, epilepsziás rohamokkal küzdő III. rendű felperest a szülei gépjárművel szállítják a gyáli iskolába, illetőleg onnan haza, ...-ba. Minderre tekintettel ezen a címen a Fővárosi Ítéltábla a 2018. szeptember 1-től 2019. október 31-ig terjedő időre 260.420 forint lejárt járadék és ennek 2019. április 1-től számított törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kötelezte az alperest. Az alperes 2019. november 1-től a III. rendű felperes tanulmányainak befejezéséig, de legkésőbb 23 éves korának betöltéséig, illetőleg az akkori tanév végéig, 2025. június 30-ig havi 21.700 forint (évi 260.420 forint/12 hó, ami évi 10 iskolai hónappal számolva megfelel havi 26.042 forint járadéknak) járadékot köteles az I-II. rendű felpereseknek megfizetni.
- [56] Az I-II. rendű felperesek a régi Pp. 164. § (1) bekezdésében írt módon igazolták, hogy a III. rendű felperes epilepsziájával összefüggésben 2014. március 1-től havi 5.107 forint, majd 2019. február 1-től havi 8.286 forint gyógyszer többletköltségük merült fel. A Fővárosi Ítéltábla ezért ezen a címen 2014. március 1-től 2019. október 31. napjáig elszámolva 375.887 forint és annak 2017. január 15-től számított törvényes mértékű késedelmi kamata, továbbá 2019. november 1-től havi 8.286 forint járadék megfizetésére kötelezte az alperest.
- [57] Az alperes érdemben mindenekelőtt arra hivatkozott fellebbezésében, hogy a III. rendű felperes ápolása-gondozása, illetőleg felügyelete során az I-II. rendű felperesek nem munkaerő-piaci munkát végeznek, és effektív költségük sem merül fel a gyermek gondozásával, tevékenységük „beárazására” nem kerülhetett volna sor paci ár alkalmazásával. A Fővárosi Ítéltábla az alperesi érveléssel szemben kiemeli, hogy a magyar kártérítési jog a teljes kártérítés elvén alapszik. A kártérítés célja, hogy a károsult olyan helyzetbe hozza, mintha a kár be sem következett volna. A kár okozója a teljes kár megtérítésére köteles. Az ápolás-gondozás, felügyelet többletköltsége átháríthatóságának jogalapja megállapításánál következetes a bírói gyakorlat abban, hogy a károkozó köteles viselni a beteg gyermek érdekében végzett olyan tevékenységek ellenértékét, amelyet az adott esetben a hozzátartozók ingyenesen nyújtanak, ugyanis ez a körülmény nem jelentheti azt, hogy e körben a károkozó mentesíthető a kártérítési kötelezettség alól. A károkozó felelőssége nem csökken azáltal, hogy e tevékenységeket részben vagy egészben a kárkötelmen kívül álló személy a károsult számára szívésségből teljesíti. A régi Ptk. 355. § (1) bekezdése a kárért felelős személy kötelezettségévé teszi az eredeti állapot helyreállítását, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, a károsult vagyoni és nem vagyoni kárainak a megtérítését követelheti. A Kúria által irányított joggyakorlat szerint: ha a károkozó bármely okból nem tesz eleget a károsodás bekövetkezésekor a kártérítési kötelezettségének, késedelme őt akkor sem mentesíti e kötelezettsége teljesítése alól, ha azt vele jogviszonyban nem álló személyek a károsult számára ingyenesen megelőlegezték. A kárpótlás harmadik személyek általi megelőlegezésének a ténye nem teremt kötelmet a károkozó és a harmadik személy között, következésképp a károkozónak ilyen esetben nem az általában bárkinek okozott károkért kell helytállnia, és a károkat nem az érintett harmadik személyeknek kell megtérítenie. A harmadik személyek által a károsultnak nyújtott segítség kívül áll a károkozó kárfelelősségének a beállításán és annak mértékén is, nincs jelentősége a kárkötelmen. Az abból fakadó jogvitát úgy kell elbírálni,

mintha ezekre az ingyenes segítségnyújtásokra sor sem került volna, mert a károkozó felelőssége az okozott kár erejéig fennáll mindaddig, amíg az abból fakadó kötelezettségét ő vagy kifejezetten e kötelezettség teljesítését helyette vállaló, illetőleg valamilyen (pl. szerződés) jogviszony alapján helyette köteles személy nem teljesíti [Kúria ...5. számú ítélet]. A károsultnak járó költség a hozzátartozónak nem jövedelme, hanem a károkozó helyett a reparáció körébe tartozó tevékenység elvégzéséért járó ellentételezés, amely természete szerint nem más, mint a károsultnak járó költség [Kúria .../4. számú ítélet], amelynek meghatározásánál a Kúria által irányított töretlen bírói gyakorlat szerint a ... Bt. 25%-kal csökkentett díjszabása elfogadható kiindulási alap a kártérítés összegének a megállapítása során, és az adott esetben nem volt alapja annak, hogy ettől az elsőfokú bíróság - indokolás nélkül - a 2012. január 1-jét követő időszakra eltérjen.

- [58] Az előzőekben kifejtettek szerint az alperes felelőssége a jogerős közbenső ítélet alapján valamennyi olyan, az I-IV. rendű felpereseket ért károkra kiterjed, amelyek az antivirális terápia 3 nappal később történő megkezdésével okozati összefüggésben a III. rendű felperesnél kialakult egészségkárosodással állnak okozati összefüggésben, így kiterjed a III. rendű felperes agyvelőgyulladásával - amelyből 80%-os eséllyel maradványtünet nélkül felgyógyulhatott volna az alperes mulasztása hiányában - szakértői véleménnyel alátámasztott módon okozati összefüggésbe hozható epilepsziás megbetegedése által indukált költségekre is. A szakértői vélemény tükrében nem vitatható: az a körülmény, hogy a III. rendű felperes mozgásában az évek alatti áldozatos fejlesztéseknek köszönhetően javulás következett be, nem jelenti azt, hogy a III. rendű felperes az alperesi állítás szerint az átlagos tizenévesek életét élné. A III. rendű felperesnél jelentős agyállomány hiány figyelhető meg, 10 évig mozgásfejlesztésre szorult, amelynek a befejezése az I-II. rendű felperesek helytálló hivatkozása szerint nem jelenti azt, hogy abban visszaesés ne következhetne be, a III. rendű felperes értelmi színvonala kortársaiét nem éri el, beszédzavara és tanulási zavara mellett epilepsziával küzd, gyakori rohamokkal néz szembe, a szakértői vizsgálatot - 2018. június - megelőző hónapokban is rohamhalmozódás történt, állapotának szinten tartása nagyon szoros odafigyeléssel valósítható meg, epilepsziája miatt fokozott, szinte állandó felügyeletet igényel. Ilyen körülmények között nem eltűzött az I-II. rendű felperesek felügyelet többletköltsége címén 2014. március 1. napjától napi 4 órás felügyelet, és a ... Bt. árlistája 50%-ának alapulvételével előterjesztett igénye. Megalapozottan állapította meg az elsőfokú bíróság a szakértői vélemény alapján, hogy a III. rendű felperesnek többletápolásra 2011. december 31-ét követően már nem volt szüksége, de többletgondozásra napi 1 órában igen.
- [59] Minderre tekintettel ápolás-gondozás, felügyelet költsége címén a Fővárosi Ítéltábla az alperes marasztalásának összegét a keresettel egyezően 2010. november 5-től 2019. október 31-ig elszámolva 10.141.975 forintra emelte fel azzal, hogy az alperes a középarányos időponttól, 2015. május 3-tól tartozik a törvényes mértékű késedelmi kamatot megfizetni. Az alperes járadékfizetési kötelezettsége ezen a címen 2019. november 1-től havi 168.750 forint a napi 1 óra többletgondozás és napi 4 óra felügyelet alapulvételével.
- [60] A további vagyoni kártételek - fejlesztések költsége, korrepetálás költsége, közlekedési többletköltség, rezsi többletköltség, gyógyászati segédeszköz többletköltsége, pelenka többletköltség - tekintetében a Fővárosi Ítéltábla mindenben egyetértett az elsőfokú bíróság döntésével, az elsőfokú bíróság indokolásának kiegészítésére, módosítására ebben a keretben nincs szükség. Az alperes fellebbezésében foglaltakra tekintettel emeli ki a Fővárosi Ítéltábla, hogy e többletköltségeket az I-II. rendű felperesek az általános élettapasztalat, és a bírói gyakorlat során ismertté vált tények alapján nem eltűzött mértékben terjesztették elő úgy, hogy a „társadalmi kompenzáció” keretében nyújtott különböző ellátások összegét - az alperes állításával szemben - elszámolták, illetőleg az alperes konkrétan nem jelölte meg, hogy az I-II. rendű felperesek által

előterjesztett mely vagyoni kárelem alaptalan részben vagy egészben valamely, a „társadalmi kompenzáció” keretében nyújtott, és az I-II. rendű felperesek által igénybe nem vett szolgáltatás, juttatás okán. Az alperes fellebbezési hivatkozásával szemben nem vehető ebben a körben figyelembe a társadalombiztosítás által finanszírozott mozgásfejlesztés. Az I-II. rendű felperesek ugyanis helytállóan hivatkoztak arra, hogy a társadalombiztosítás keretében ilyen címen igénybe vehető szolgáltatások csak korlátozott számban és mennyiségben lettek volna igényelhetők, és nem a III. rendű felperes egészségi állapota által indokolt azonnali időszerűséggel. Nem hagyható figyelmen kívül az a körülmény sem, hogy a károsultnak a régi Ptk. 340. §-ában foglalt kárenyhítési kötelezettsége nem terjed odáig, hogy a károkozás következményeinek elhárításához szükséges eszközök közül kizárólag a legszükségesebb, legolcsóbb megoldást válassza. A Kúria .../3. számú ítéletében elvi érveléssel kifejtettek szerint ugyanis „a károsult kárenyhítési kötelezettsége nem értelmezhető szigorúan, e tekintetben bizonyos mozgástér biztosítása elengedhetetlen a számára. A szigorúbb felfogás azzal a következménnyel járna, hogy a károsult a károkozó terheinek csökkentése érdekében a lehető legnagyobb fokú körültekintésre és a lehető legnagyobb mértékű kényelmetlenségek elviselésére lenne kénytelen. A kárkötelemben azonban a károsult a jogában megsértett fél, és a károkozó a jogsértő. Ebben a viszonyban a jogsértő nem preferálható maximálisan a jogsérelmet szenvedettekkel szemben. Tartalmában a károsultak kárenyhítési kötelezettsége is végső soron a régi Ptk. 4. §-ában foglalt alapelvekre: a jóhiszemű és tisztességes együttműködés, valamint az elvárható magatartás követelményére vezethető vissza. Ezek az alapelvek nem követelik meg a jogosulti érdekek legteljesebb visszaszorítását a kötelezetti érdekek legteljesebb érvényesülése érdekében. A kölcsönösen szemben álló érdekek közötti észszerű egyensúly alkalmas ilyen esetben az elvárhatóság követelményének kielégítésére.” Az elsőfokú bíróság mérlegelése az adott esetben a fejlesztések költsége kapcsán ezt az egyensúlyt megteremtette, eltúlzott igényeknek nem adott teret. Az e címen előterjesztett igény jogszerűségét alátámasztja az is, hogy a III. rendű felperes mozgásfejlődésében jelentős előrelépés volt elérhető, amelyhez mérten az I-II. rendű felperesek a 2018. június 15. utáni időszakra ezen a címen nem érvényesítettek igényt.

- [61] Szakértői véleménnyel alátámasztott tény, hogy a III. rendű felperesnek a nagyfokú agyállomány hiány miatt fennálló tanulási zavara folytán, az iskolai teljesítményének megfelelő szintjéhez 2012. július 1-től 2018. június 15-ig korrepetálást kellett igénybe vennie. Az alperes hivatkozásával szemben az I-II. rendű felperesek csak az azt követő időszakra érvényesítettek igényt, ami az alperesnek fel nem róható módon kialakult betegséggel összefüggésben a tanulásban mindenképpen lemaradást okozott volna, ezért az elsőfokú bíróság okszerű mérlegelésen alapuló döntése megváltoztatására ebben a keretben sem volt szükség.
- [62] Nem eshet az I-II. rendű felperesek terhére az a körülmény, hogy orvosszakértőileg nem határozható meg, hogy az antivirális terápia 3 nappal korábban történő megkezdése mellett hogyan alakult volna a III. rendű felperes gyógytartama. Az általános élettapasztalat szerint a III. rendű felperes többet tartózkodott kórházban, mint amennyit az alperes mulasztása hiányában tartózkodnia kellett volna, nem tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor a kórházi látogatásokkal összefüggésben felmerült, nem eltúlzott közlekedési költségek megtérítésére kötelezte az alperest. Nem kifogásolhatja az alperes alappal az orvosszakértőileg indokolt és hatékonynak bizonyult fejlesztésekkel összefüggésben felmerült közlekedési költségek áthárítását sem, tekintetbe véve azt a körülményt is, hogy az alperes hivatkozásával szemben az I-II. rendű felperesek a 2018. június 15. utáni időszakra, amikor a III. rendű felperest a szülei már nem hordták fejlesztésekre, nem érvényesítettek a perben igényt.
- [63] Az alperes alappal nem kifogásolhatja azt sem, hogy a III. rendű felperes az alperes jogellenes és

felróható magatartása miatt kialakult fizikai és mentális állapota folytán többet tartózkodik otthon, ami nyilvánvalóan megnöveli a rezsi költségeket. Az igény összezszerűségének meghatározásakor az elsőfokú bíróság mértéktartóan mérlegelt, a havi 5.000 forint többletköltség csökkentését a Fővárosi Ítéltábla nem látott indokoltnak, ezért e tekintetben is helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét.

- [64] Az alperes mulasztása miatt szükséges koponyavédő 13.458 forintos költségét is alaptalanul tette vitássá az alperes, ugyanis azt az I-II. rendű felperesek igazolt módon egyedi, méltányossági OEP támogatással vásárolták, és kizárólag a társadalombiztosítás által nem finanszírozott részt kívánták a károkozó alperesre hárítani.
- [65] Nem tévedett az elsőfokú bíróság a pelenka többletköltségének megítélésével összefüggésben sem. Nem annak van ugyanis jelentősége, hogy egy másik kórház nem tudott a III. rendű felperesnek pelenkát biztosítani, hanem annak, hogy a károkozó alperes mulasztása miatt került a III. rendű felperes egy másik kórházba, orvosilag indokolt volt számára a pelenka, és azt az I-II. rendű felpereseknek kellett megvásárolniuk, a másik kórház magatartása az alperes és az I-III. rendű felperesek között fennálló kárkötelemben nem értékelhető.
- [66] Az elsőfokú bíróság nem sértette meg a járadékfizetésre vonatkozó szabályokat azzal, hogy véghatáridő nélkül kötelezte az I-II. rendű alpereseket az ápolási-gondozási, illetőleg a gyógyintézetekbe történő közlekedéssel összefüggésben felmerült közlekedési költséget magában foglaló - ami a megváltoztató rendelkezés következtében kiegészül a felügyelet, illetőleg a gyógyszer többletköltségével - járadék megfizetésére. Előre ugyanis nem állapítható meg, hogy mikortól következik be változás a járadék alapjául szolgáló viszonyokban; a járadékfizetés alapjául szolgáló körülmények megváltozásáról az I-II. rendű felperesek kötelesek értesíteni az alperest, ugyanis ez a járadékfizetési kötelezettség módosulását vonja maga után. A járadékfizetési kötelezettség időtartama azonban a jövőben bekövetkező bizonytalan körülményváltozásra figyelemmel előre nem korlátozható, a véghatáridő utólag akkor állapítható meg, illetőleg a járadék akkor szüntethető meg, ha a megszüntetésre alapot adó körülmények már bekövetkeztek.
- [67] Amint arra már utalt a Fővárosi Ítéltábla, a kártérítési kereset jogalapjának a fennállását megállapító közbenső ítélet jogerőre emelkedését követően a kereset összezszerűségét kellett az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia, és azt kellett megállapítania, hogy a régi Ptk. 355. §-a alapján milyen nagyságú nem vagyoni kártérítés illeti meg az I-IV. rendű felpereseket.
- [68] A nem vagyoni kártérítés összegének a meghatározásakor ennek a jogintézménynek a céljából kell kiindulni; annak alkalmasnak kell lennie a károsultat ért nem vagyoni hátrányok teljes pénzbeli kompenzálására [rég. Ptk. 355. § (4) bekezdés]. Ennek a célnak a megvalósulásához értékelni kell az elszenvedett nem vagyoni hátrányok súlyosságát, és a kárpótlás összegét úgy kell meghatározni, hogy az tükrözze a káresemény idején érvényesülő ár- és értékviszonyokat, valamint nagyságrendjében arányosságot mutasson a hasonló ügyekben megítélt nem vagyoni kártérítések összegével.
- [69] Az alperesi fellebbezésben megjelölt nem vagyoni kártérítés összege valamennyi felperes tekintetében kirívóan alacsony a hasonló ügyekben megítélt kárpótlások összegéhez képest, így a fellebbezésnek való helyt adás kizárná, hogy a jogintézménynek - az előzőekben meghatározott - célja megvalósuljon. Erre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla nem látott indokot az I-IV. rendű felpereseket megillető nem vagyoni kártérítés összegének a csökkentésére.

- [70] Az elsőfokú bíróság körültekintően értékelte mindazon nem vagyoni sérelmeket, illetőleg azok súlyosságát, amelyeket az I-IV. rendű felpereseknek kényszerűen el kellett szenvednie a III. rendű felperes maradandó egészségkárosodása miatt, ugyanakkor eltérő jogi álláspontja folytán a sérelmek között nem vette figyelembe a III. rendű felperes epilepsziáját, amely számottevően növeli mind a III. rendű felperes által elszenvedett nem vagyoni sérelem súlyosságát, és jelentős mértékben rontja a család valamennyi tagjának életminőségét, tovább növeli életvitelük meghatározottságát, pszichés terhelésük mértékét, ami valamennyiük tekintetében indokolja az összeg felemelését. Minderre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az I-IV. rendű felperesek fellebbezésének részben helyt adott, és az I rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítést - 3.000.000 forintról - 4.000.000 forintra, a II. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítést - 2.000.000 forintról - 3.000.000 forintra, a III. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítést - 6.000.000 forintról - 8.000.000 forintra, míg a IV. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítést - 500.000 forintról - 1.000.000 forintra felemelte. Az alperes az elsőfokú bíróság által megítélt törvényes mértékű késedelmi kamattal megnövelve köteles megfizetni az I-IV. rendű felperesek részére a felemelt összegű nem vagyoni kártérítést [rég. Ptk. 301. § (1) bekezdés].
- [71] Az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatása folytán az I-IV. rendű felperesek nagyobb arányban lettek pernyertesek, a Fővárosi Ítéltábla ezért az őket megillető perköltség összegét az alperes terhére megállapított marasztalási összeggel arányban álló mértékben megemelte [rég. Pp. 81. § (2) bekezdés].
- [72] Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a régi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét - a rendelkező részben foglaltak szerint - részben megváltoztatta.
- [73] A fellebbezés tekintetében az I-IV. rendű felperesek nagyobb részben pernyertesek lettek, ezért az eredménytelenül fellebbező alperes a régi Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében köteles megfizetni részükre - pernyertességükkel arányosan - a fellebbezési eljárási költségeiket. Ennek összegét a Fővárosi Ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5) és (6) bekezdései alapján az ügyvédi tevékenység munka- és időigényességére figyelemmel mérlegeléssel állapította meg, amelyhez a 4/A. § (1) bekezdése értelmében hozzáadódik az áfa.
- [74] Az I-IV. rendű felperesek személyes költségmentessége és az alperes személyes illetékmentessége folytán a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az Itv. 56. § (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és a 14. §-a szerint az állam viseli.

Budapest, 2020. február 19.

Dr. Sághy Mária s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kincses Attila s.k.
előadó bíró

Dr. Csordás Csilla s.k.
bíró